

**KESAN MODENISASI TERHADAP PERAYAAN GAWAI DAYAK DI DAERAH
BAU, SARAWAK**

WINDY INKI

Projek ini merupakan satu keperluan untuk Ijazah Sarjana Seni Gunaan dengan Kepujian
(Pengurusan Seni)

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

2007

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS/LAPORAN

**JUDUL: KESAN PROSES MODENISASI TERHADAP PERAYAAN
GAWAI DAYAK DI DAERAH BAU, SARAWAK**

SESI PENGAJIAN : 2004/2007

SAYA

WINDY INKI

mengaku membenarkan tesis/laporan* ini disimpan di Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:

1. Tesis/Laporan adalah hak milik Universiti Malaysia Sarawak.
2. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat pendigitan untuk membangunkan Pangkalan Data Kandungan Tempatan.
4. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan tesis/laporan ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
5. * sila tandakan ☒

☐

SULIT

☐

TERHAD

☐

TIDAK TERHAD

(mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan seperti termaktub di dalam **AKTA RAHSIA RASMI 1972**)
(Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh Organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

Disahkan

Tandatangan Penulis
Tarikh:

Tandatangan Penyelia
Tarikh:

Alamat tetap:
35A KPG Tabuan Lalang Dayak,
93350 Kuching Sarawak

Catatan: *Tesis/Laporan dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah, Sarjana dan Sarjana Muda

*Jika Tesis/Laporan ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis/laporan ini perlu sebagai SULIT atau TERHAD

Projek bertajuk “ **Kesan proses modenisasi terhadap perayaan Gawai Dayak di Daerah Bau Sarawak** ” telah disediakan oleh **WINDY INKI** dan telah diserahkan kepada Fakulti Seni Gunaa dan Kreatif sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian (**Pengurusan Seni**).

Diterima untuk diperiksa oleh:

(Puan Noria Tugang)

Tarikh:

PENGAKUAN

Saya mengaku bahawa tiada bahagian penyelidikan dalam hasil penulisan ilmiah/tesis ini telah digunakan sebagai bahan sokongan untuk sesuatu ijazah atau kelulusan sama ada kepada universiti ini atau institusi pengajian tinggi yang lain.

(WINDY INKI)

No. Matrik : 13204

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih diucapkan terutama kepada penyelia penyelidik Puan Noria Tugang yang telah memberi sepenuh bimbingan dalam menyiapkan kajian. Ribuan terima kasih juga kepada semua pensyarah Pengurusan Seni Puan Quistina Donna, Puan Rahah, Cik Karen serta tutor Pengurusan Seni Cik Emma yang telah membimbing dan memberi nasihat sepanjang kajian dijalankan.

Selain daripada itu ucapan ribuan terima kasih kepada kedua ibu bapa, adik, saudara mara serta orang yang tersayang yang telah membantu dalam menyiapkan kajian penyelidik. Bantuan yang diberikan amat dihargai sama ada dari segi sokongan moral mahupun dalam bentuk kewangan.

.

Di samping itu tidak lupa juga terima kasih yang tidak terhingga kepada individu-individu serta organisasi yang telah memberikan kerjasama kepada penyelidik terutamanya semasa menjalankan temuramah dan semasa mengedarkan borang soal selidik. Jasa kalian akan sentiasa dikenang. Penyelidik juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada rakan-rakan yang telah memberi dorongan dan sokongan kepada penyelidik sepanjang menjalankan kajian

Sekian, terima kasih.

ISI KANDUNGAN

Mukasurat

TAJUK

BORANG PENGESAHAN STATUS LAPORAN

PENGESAHAN DAN TANDATANGAN PENYELIA

PERAKUAN

PENGHARGAAN

ISI KANDUNGAN i

ABSTRAK iv

ABSTRACT iv

BAB 1: PENGENALAN KEPADA KAJIAN

1.1 Pengenalan 1

1.2 Definisi 9

1.3 Objektif Kajian 10

1.4 Hipotesis 12

1.5 Skop Kajian 13

1.6 Permasalahan Kajian 14

1.7 Kepentingan Kajian 16

1.8 Kesimpulan 18

BAB 2 : SOROTAN KESUSASTERAAN

2.1	Pengenalan	19
2.2	Kesimpulan	43

BAB 3 : METODOLOGI KAJIAN

3.0	Pengenalan	44
3.1	Lokasi Kajian	45
3.2	Sumber Data	46
3.2.1	Data Primer	47
3.2.2.	Data Sekunder	49
3.3	Populasi Kajian	50
3.4	Persampelan	51
3.5	Instrumen kajian	52
3.5.1	Perakam Suara (Temuramah)	52
3.5.2	Kamera (Pemerhatian	53
3.5.3	Komputer	53
3.6	Limitasi Kajian	54
3.7	Kesimpulan	56

BAB 4 : ANALISA DAN DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	57
4.2	Penganalisaan Data	58
4.2.1	Borang Soal Selidik	58
4.2.1.1	Kampung Opar	59
4.2.1.2	Kampung Serasot	68
4.2.1.3	Kampung Staas	76
4.2.2	Temuramah	86
4.3	Kesimpulan	97

BAB 5 : CADANGAN DAN RUMUSAN KAJIAN

5.1	Pengenalan	99
5.2	Rumusan	100
5.3	Cadangan	101
5.4	Cadangan untuk Kajian akan Datang	103
5.5	Kesimpulan	105

Bibliografi

Lampiran

ABSTRAK

Penyelidikan ini bertujuan mengetahui sejauhmana kesan modenisasi berjaya mempengaruhi perayaan Gawai Dayak di Daerah Bau. Di samping itu, penyelidikan ini dijalankan untuk mengupas tahap penerimaan masyarakat di sekitar Bau terhadap perayaan Gawai Dayak yang mengalami perubahan kesan daripada modenisasi..

Abstract

This research aims to examine how far the effect of modernization influences the celebration of Gawai Dayak at Bau district. Besides that, this research is also being conducted to find out the perception of the Bau community with regards to modernization Gawai Dayak.

BAB SATU

PENGENALAN

1.1 PENGENALAN

Sarawak merupakan negeri yang paling kaya dengan hasil sumber dan juga negeri yang mempunyai pelbagai suku etnik. Antara suku etnik ini ialah seperti suku etnik Melayu, Cina, Iban, Bidayuh, Melanau, Kelabit, Kenyah, Lun Bawang serta suku etnik lain. Walaupun sudah menempuh zaman pembangunan tetapi adat resam yang diwarisi sejak zaman dahulu masih lagi diamalkan dan tidak dilupakan begitu sahaja.

Gawai Dayak merupakan perayaan yang disambut oleh suku kaum Dayak yang terdapat di Sarawak. Gawai ialah perayaan atau upacara yang berkaitan dengan adat-istiadat manakala Dayak pula meliputi masyarakat Iban, Bidayuh, Kenyah, Kayan, Kelabit, Murut, Bisaya dan suku kaum lain. (Amran dan Hamidah, 1993)

Tiap-tiap tahun pada 1 Jun sejak 1965 masyarakat Dayak di Sarawak menyambut perayaan Gawai Dayak. Sebelum ini Gawai hanya disambut dalam kalangan penduduk kampung atau dalam kalangan ahli keluarga tetapi setelah Sarawak mencapai kemerdekaan pada 16 September 1963 melalui pembentukan Malaysia Kerajaan Negeri telah mengisytiharkan tarikh 1 Jun sebagai cuti umum di Sarawak. Di Kuching sejak

tahun 1987 perayaan Gawai Dayak disambut secara besar-besaran menyerupai perayaan negeri seperti semasa menyambut Hari Kemerdekaan..

Semasa Gawai Dayak diadakan tidak kira kaum Dayak itu berada dan agama apa yang mereka anuti, kaum ini akan mengadakan rumah terbuka untuk menyambut tetamu yang datang berkunjung. Kaum lain seperti Cina dan Melayu turut berkunjung ke rumah kaum Dayak yang menyambut perayaan Gawai Dayak ini. Pelbagai jenis makanan dan minuman akan dihidangkan selain daripada itu *air tuak* iaitu minuman rasmi akan juga disediakan. Di samping itu, pelbagai jenis hiburan turut diadakan sepanjang perayaan Gawai Dayak. Perayaan ini disambut beberapa hari dan pada ketika ini ramai sanak saudara dan jiran-jiran datang kunjung mengunjung selain daripada orang luar.

Kepercayaan yang diwarisi dari satu generasi ke satu generasi tidak akan berubah dari segi konsep dan prinsipnya namun cara mengamalnya atau prosedur mengerjakannya mungkin berbeza sedikit daripada satu kawasan dengan kawasan yang lain dan mengikut kaum Dayak seperti Iban mahupun Bidayuh itu sendiri. Kebanyakan upacara adat Gawai yang dilakukan melibatkan penyembahan, pemujaan dan seruan kepada sesuatu roh iaitu roh padi. Bagi mereka perayaan ini merupakan “ thanksgiving ” iaitu menandakan masyarakat Dayak mendapat padi yang banyak dan dalam masa yang sama ketika perayaan ini dijalankan mereka merancang penanaman padi dan aktiviti masa depan.

Namun semenjak kehadiran agama kristian sebahagian besar kaum Dayak yang menyambut perayaan ini akan menghadirkan diri ke gereja untuk sembahyang tanda kesyukuran atas limpah rezeki yang dikurniakan Tuhan. Redan Ginoh (2000) dalam artikelnya *The Dayaks Festival* menyatakan “ ...the Christians join the celebration but they only serve visitors ”. Berbanding sebelum kedatangan agama kristian mereka lebih kepada penyembahan kepada roh atau kuasa lain serta mengadakan sesuatu upacara yang berbentuk ritual.

Walaupun dunia semakin maju dan berkembang dengan kehadiran proses modenisasi masih ada masyarakat yang mengamalkan adat tradisional yang diwarisi sejak turun temurun iaitu yang mengadakan penyembahan roh atau ritual serta mempercayai kuasa lain selain daripada Tuhan. Mereka yang biasa melakukan serta menguruskan upacara ritual ini ialah mereka yang digelar pawang atau dukun. Pawang dan dukun ini merupakan golongan yang mewarisi ilmu dalam melakukan upacara ritual ini dari nenek moyang mereka.

Masyarakat di Daerah Bau turut merayakan perayaan Gawai Dayak. Kebanyakan kaum yang menyambut perayaan ini di Bau ialah kaum Bidayuh dan kaum yang bukan beragama Islam. Berdasarkan perangkaan statistik dari tahun 1970 sehingga tahun 2000 kaum Bidayuh merupakan penduduk majoriti yang tinggal di Bau. (Dr. Chang Pat Foh 2002. *History Of Bidayuh In Kuching Division Sarawak*, pg 141) Manakala kaum Bidayuh ini merupakan kumpulan bumiputera ketiga terbesar di Sarawak.

Bau merupakan daerah yang terkenal dengan sejarah perjuangan kebebasan dan juga daerah yang terkenal dengan hasil sumber galian seperti emas dan antimoni. Daerah Bau ini terletak 35 kilometer dari bandar Kuching dan meliputi kawasan seluas 884.1 kilometer persegi. Terdapat pekan kecil, 74 buah kampung serta seramai 47000 jumlah penduduk yang mendiami daerah Bau. (<http://www.idesa.net.my/bau/index.htm>)

Nama lama daerah Bau ialah *mau san* atau *Bukit Mau*. Dalam dialek Chinese Hakka *mau san* bermaksud *hat mount* kerana Gunung Krian kelihatan seperti *hat*. Seorang penulis European ketika zaman rejim Brooke menyebut *Bau* sebagai *Bow*. *Bau* bermaksud "bau" tetapi dalam ayat "bau" ini tidak bermaksud *bau* kerana ia datang dari perkataan *mau* yang disalah eja sebagai *bau* oleh rejim Brooke pada zaman dahulu. Hingga sekarang nama Bau itu digunakan. (Chang Pat Foh, 2002)

Di daerah Bau penyelidik memilih kaum Bidayuh sebagai masyarakat utama yang menyambut perayaan Gawai Dayak memandangkan kaum ini penduduk majoriti.. Masyarakat Bidayuh juga dikenali sebagai Dayak Darat iaitu ungkapan penjajah yang bermaksud "orang yang tinggal di kawasan bukit". Menurut lagenda dahulu orang Bidayuh datang ke Sarawak dari Sungkang di Kalimantan Indonesia sebelum terjadinya ledakan Gunung Krakatoa. Pada mulanya mereka menetap di kawasan sekeliling Gunung Penrissen tetapi kemudian mereka berhijrah jauh ke kawasan pedalaman setelah perompak-perompak Laut Sulu datang menyerang mereka. (e.g., William Nais, 1988 : Chang Pat Foh, 2002)

Masyarakat Bidayuh di Sarawak terbahagi kepada empat kumpulan etnik iaitu Bukar - Sadong, kumpulan terbesar yang terdapat dalam daerah Serian. Kumpulan kedua Bipuruh merupakan kumpulan kedua terbesar. Kebanyakan mereka terdapat di kawasan pedalaman Kuching. Bau - Jagoi pula kumpulan ketiga terbesar dan kumpulan ini terdapat di daerah Bau. Kumpulan keempat ialah Selako - Lara kumpulan yang paling kecil yang terdapat di daerah Lundu. Kajian penyelidikan berdasarkan sambutan Gawai Dayak di Daerah Bau iaitu kumpulan ketiga.

Berbeza dengan masyarakat dahulu yang tinggal di rumah panjang, kaum Bidayuh kini tinggal berkelompok di rumah sebuah atau berkembar dalam kampung yang dipanggil *kupo*. Di setiap kampung mempunyai ketua yang dipanggil *Tua Kampung*. Cara hidup masyarakat tradisional Bidayuh sebahagian besar bercorak komunal. Mereka hidup berkumpulan dan sentiasa berkerjasama terutama sekali dalam penanaman padi, pembinaan rumah, ketika membuat persediaan untuk perayaan seperti Gawai Dayak dan dalam hal-hal yang lain juga.

Kebanyakan Bidayuh di Sarawak terdiri daripada petani dan kebanyakan mereka menanam padi, getah, lada hitam, koko, pokok buah-buahan dan memelihara binatang ternakan seperti ikan, ayam, itik dan babi. Dalam kalangan para petani Bidayuh pada zaman dahulu, kebanyakan kerja di sawah padi dan di rumah diserahkan kepada kaum perempuan. Namun kini kaum perempuan dan lelaki bersama-sama dalam penanaman padi. Terdapat juga masyarakat Bidayuh yang bekerja di jabatan-jabatan

kerajaan, badan-badan berkanun dan firma-firma tempatan dalam pelbagai bidang manakala ramai juga antara mereka yang berkerja sebagai buruh biasa. (e.g., William Nais, 1988 : Peter Minos, 2000)

Bagi masyarakat di daerah Bau iaitu terutama kaum Bidayuh perayaan Gawai Dayak ini dipanggil *Gawai Sowa*. Bagi mereka tujuan perayaan ini disambut bagi mengucapkan kesyukuran kepada Tuhan atas pemberian yang dilimpahi oleh-Nya. Selain itu masyarakat Bidayuh juga memohon kepada Tuhan agar tanaman dan haiwan peliharaan mereka menjadi. Kadang-kadang Gawai Dayak diadakan sempena perlantikkan pelatih-pelatih paderi wanita yang digelar *dayung borih*.

Bagi masyarakat Bidayuh yang menganuti agama *pagan* mereka juga percaya kepada Tuhan. Mereka mempercayai bahawa semangat-semangat jahat wujud di dunia ini tetapi jika tidak diganggu ia tidak akan melakukan apa-apa kepada manusia. Masyarakat Bidayuh juga percaya kepada alamat dan mimpi untuk meramal hasil kegiatan mereka. Mereka yang masih berpegang kepada kepercayaan ini merupakan golongan yang masih mempercayai kuasa roh atau semangat.

.Menurut Redan Ginoh (2000) “....pagans and Christians alike do their part in making the *Gawia Sowa* the biggest celebration of the year ”. Gawai Dayak merupakan perayaan yang disambut dengan gembira dan rapsodi terutama kepada masyarakat Bidayuh tidak mengira sama ada masyarakat itu Kristian atau masih mengamalkan agama mereka sendiri iaitu *pagan*.

Bagi masyarakat Bidayuh Gawai Dayak ini merupakan peringkat yang terakhir di antara tujuh upacara utama perayaan yang masih dipelihara dan dikekalkan. Semasa perayaan berlangsung semua penduduk berkumpul di sebuah rumah yang dikenali sebagai *Rumah Gawai* atau *Baruk* oleh masyarakat Bidayuh.. Di *Rumah Gawai* atau *Baruk* ini semua upacara yang berkaitan dengan adat istiadat perayaan Gawai akan dilaksanakan dan disaksikan oleh penduduk kampung atau orang ramai yang datang untuk menyaksikan upacara tersebut.

Semasa perayaan Gawai Dayak ini disambut, pelbagai acara yang menarik diadakan di rumah Gawai atau *Baruk*. Selain penduduk kampung itu sendiri ramai para pelawat dari luar datang menyaksikan upacara adat yang diadakan di rumah Gawai semasa perayaan ini diadakan. Bagi para pelawat upacara Gawai yang diadakan oleh masyarakat Bidayuh ini agak unik dan mempunyai perbezaan berbanding masyarakat Dayak lain di Sarawak.

Di sesetengah kampung di daerah Bau yang penyelidik telah kunjungi seperti Kampung Stass, Kampong Serasot dan beberapa kampung lain semasa perayaan Gawai terdapat juga upacara yang berbentuk hiburan diadakan seperti konsert disebelah malam. ramai yang menghadiri konsert ini sebagai hiburan kepada mereka tidak mengira golongan tua atau muda. Namun bagi para pelawat yang ingin menyaksikan upacara Gawai yang berbentuk ritual mereka akan pergi ke *Baruk* atau *Rumah Gawai*.

Di Bau cara sambutan Gawai Dayak ini berbeza jika hendak dibandingkan dengan sambutan dalam kalangan kaum Iban. Bagi setiap kampung yang menyambut perayaan Gawai Dayak ini mereka menggunakan sistem giliran mengikut dari sebuah kampung ke sebuah kampung. Sistem ini bertukar setiap tahun tidak statik kepada satu kampung sahaja. Terdapat 74 kampung, setiap kampung akan menunggu giliran untuk menyambut perayaan ini atau ada sesetengah kampung yang serentak menyambutnya. Setiap upacara adat istiadat yang melibatkan Gawai mempunyai makna yang tersendiri.

Dalam kajian, penyelidik hanya memilih tiga kampung untuk kajian iaitu di Kampung Opar, Kampung Serasot dan Stass sebagai lokasi kajian. Ketiga kampung ini terdapat di Daerah Bau. Di ketiga buah kampung ini penyelidik akan mengkaji sejauhmana kesan modenisasi berjaya mempengaruhi perayaan Gawai. Selain daripada itu penyelidik turut mendapatkan maklumat untuk kajian daripada Persatuan Kebangsaan Bidayuh Dayak. Majoriti penduduk yang tinggal di ketiga-tiga kampung ini iaitu Kampung Opar, Serasot dan Staas ialah kaum Bidayuh. Kaum Bidayuh merupakan kaum yang menyambut perayaan Gawai Dayak selain daripada kaum Dayak lain yang terdapat di Sarawak.

1.2 DEFINISI

MODERNISASI

Menurut kamus Dewan modernisasi ialah pandangan atau kaedah moden. Namun pelbagai definisi diberikan para ahli sarjana tentang pengertian modernisasi. Modernisasi ditakrifkan sebagai sesuatu proses pembangunan secara rasional dan berencana untuk memajukan dan menyejahterakan masyarakat. Kekuatan dan gelombang modernisasi begitu dashyat sehingga mengubah bangunan-bangunan budaya dan ritma kehidupan manusia.

Selain daripada itu modenisasi dicirikan dengan menyerupai pemikiran rasional ke arah aspek kehidupan umat manusia yang sedang menuju alaf baru dan kemajuan. Di samping memberi impak positif terhadap manusia di salah satu sudut lain modernisasi juga mengakibatkan munculnya persoalan yang semakin rumit dan kompleks untuk dijawab oleh manusia sejagat. Dalam bidang kebudayaan, kesenian dan warisan terjadinya krisis nilai yang diakibatkan oleh lajunya pencepatan serta perkembangan sains dan teknologi.

Modenisasi terjadi disebabkan berlakunya proses perubahan menuju ke arah kemajuan dan pembangunan di sesebuah negara. Di sebalik berlakunya proses permodenisai ini tanpa disedari memberi kesan kepada semua aspek dalam kehidupan

manusia. Proses modernisasi ini membawa kesan positif dan negatif samada kepada negara atau masyarakat.

1.3 OBJEKTIF KAJIAN

Penyelidik mempunyai objektif yang tersendiri dalam menjalankan kajian. Objektif kajian menjadi panduan untuk penyelidik mencapai tujuan mengapa penyelidikan ini dijalankan. Objektif kajian penyelidik ialah seperti berikut :

Mengupas persoalan sejauhmana proses modernisasi berjaya mempengaruhi perayaan Gawai di Daerah Bau dari sudut pandangan positif dan negatif. Persoalan yang timbul sama ada kesan ini hanya memberi kesan negatif atau seimbang kesan pemodenisasinya. Kadang kala proses permodernisai menyumbang ke arah kesan negatif dalam budaya dan warisan namun kesan positif juga turut ada.

Penyelidik juga ingin mengkaji tahap penerimaan masyarakat sekitar daerah Bau khususnya golongan tua dan muda terhadap kehadiran modernisasi dalam perayaan Gawai Dayak. Penerimaan masyarakat khususnya golongan tua berbeza disebabkan pemikiran mereka yang hadir dalam generasi yang berbeza. Selain itu kebanyakan golongan tua lebih mempertahankan sesuatu yang diwarisi sejak turun temurun khususnya keaslian dalam upacara-upacara mahupun adat istiadat ritual ketika menyambut perayaan Gawai Dayak.

Mengetahui keberkesanan proses modenisasi dari segi mempengaruhi adat istiadat Gawai Dayak dan kesan terhadap masyarakat. Penyelidikan ini akan mengkaji kesan modenisasi terhadap kebudayaan, adat dan upacara mahupun adat istiadat ketika sambutan Gawai Dayak ini diadakan. Adakah kesan modenisasi memperbanyakkan atau mengurangkan jumlah masyarakat yang ingin melihat perayaan Gawai Dayak dengan lebih dekat. Persoalan ini merupakan salah satu objektif kajian penyelidik juga.

Selain itu kajian ini dibuat bagi tujuan mengetahui badan-badan atau organisasi yang terlibat secara langsung atau tidak secara langsung dalam penyimpanan data atau maklumat mengenai Gawai Dayak khususnya sambutan Gawai di daerah Bau Sarawak. Warisan sesuatu budaya terdapat dalam pelbagai bentuk antaranya seperti bahasa, pemikiran, agama dan perayaan yang disambut oleh sesebuah kaum tersebut. Tugas badan-badan atau organisasi tertentu untuk sama-sama mengekal warisan ini bersama masyarakat.

Begitu juga dengan perayaan Gawai ini merupakan perayaan penting bagi kaum Dayak di Sarawak. Dalam kajian penyelidik hanya menyentuh perayaan Gawai Dayak di sekitar Daerah Bau. Penyelidik ingin melihat atau mengetahui badan-badan yang terlibat dalam penyimpanan data dan maklumat mengenai perayaan Gawai khususnya di Bau. Melihat sejauhmana keaktifan badan-badan atau organisasi ini dalam berusaha mengekalkan warisan budaya sesuatu bangsa.

1.4 HIPOTESIS

Hipotesis merupakan satu andaian penyelidik yang mempunyai kekurangan bukti yang nyata sebelum membuat kajian. Hipotesis juga merujuk kepada gambaran keputusan yang akan diperolehi selepas kajian dilakukan oleh penyelidik ke atas bahan yang dikaji.

Dalam kajian yang dijalankan, penyelidik mengandaikan bahawa kehadiran modenisasi memberi kesan dalam melenyapkan keaslian upacara dan adat istiadat tradisional perayaan Gawai Dayak yang disambut oleh penduduk-penduduk yang menyambut perayaan Gawai Dayak di Daerah Bau.

1.5 SKOP KAJIAN

Penyelidik akan membuat kajian mengenai sejauhmana modenisasi berjaya memberi kesan terhadap perayaan Gawai Dayak yang disambut oleh masyarakat di daerah Bau seperti kaum Bidayuh. Penyelidik akan melihat dari pelbagai sudut iaitu samada memberi kesan terhadap adat istiadat, budaya atau segala yang berkaitan dengan perayaan Gawai Dayak tersebut.

Sehubungan dengan masalah tersebut penyelidik ingin mengkaji kesan positif dan negatif modenisasi terhadap perayaan Gawai Dayak dan kesan kepada masyarakat tidak kira golongan tua ataupun golongan muda. Setiap individu mempunyai pandangan yang berbeza mengenai proses permodenisai yang berlaku. Ini disebabkan faktor umur, status sosial, agama dan juga faktor persekitaran.

Penyelidik turut akan mengkaji kesan modenisasi dari segi kebudayaan, adat mahupun upacara ketika menyambut perayaan Gawai ini. Penyelidik ingin mengetahui dalam bentuk apa proses modenisasi berjaya mempengaruhi aspek kebudayaan, adat mahupun upacara Gawai Dayak.

1.4 PERMASALAHAN KAJIAN

Menurut Idris Awang (2001) permasalahan kajian haruslah dikemukakan dengan cara yang boleh menarik minat pembaca contohnya dalam perangkaan mana-mana petikan yang boleh dijadikan panduan kepada keadaan seperti bagaimana persoalan itu wujud untuk menunjukkan sejauhmana sesuatu permasalahan itu berlaku. Permasalahan dalam kajian penyelidikan merupakan panduan untuk penyelidik mengumpul dan menganalisi data dan maklumat yang diperlukan dalam kajian terhadap perayaan Gawai Dayak.

Perubahan persekitaran yang memberi kesan terhadap sambutan perayaan Gawai Dayak merupakan salah satu daripada permasalahan kajian. Kepercayaan terhadap agama dan kewujudan alat moden mempengaruhi masyarakat. Ada masyarakat yang berfikiran positif penerimaan terhadap kesan proses permodernisasi yang berlaku. Sesetengah masyarakat pula masih tinggal di takuk lama dan menerima proses modernisasi ini sebagai satu kemusnahan dan ancaman terhadap keaslian budaya.

Budaya didefinisikan sebagai “ Satu keseluruhan yang kompleks yang mengandungi ilmu pengetahuan, kepercayaan, kesenian, kesusilaan, undang-undang, adat resam dan lain-lain kebolehan serta kebiasaan yang diperolehi oleh manusia sebagai anggota masyarakat ” menurut kata seorang tokoh iaitu Edward B. Taylor.